

Orędownik Samorządu

ORGAN ZWIĄZKU GMIN WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Prenumerata wynosi 2 zł. kwartalnie.
Opłata pocztowa opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 10 i 25 dnia miesiąca
Red. i Adm.: Katowice Poczta 7/II
Redaktor: Stanisław Kuhnert
Syndyk Związku Gmin Woj. Śląsk.

Ogłoszenia: Jednolamowy wiersz
milim 50 gr. Przed tekstem 1 zł. za
wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Numer 7

Katowice, 10. kwietnia 1931

Rok VII

TREŚĆ NUMERU 7: 1. Roczne sprawozdanie z działalności Związku Gmin Województwa Śląskiego za rok 1930-31. 2. Z posiedzenia Zarządu Zw. Gmin Woj. Śl. 3. Projekt ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. 4. Kronika.

Do wszystkich Miast i Gmin Woj. Śląskiego zrzeszonych w Związku Gmin Województwa Śląskiego

Powołując się na komunikat, ogłoszony w numerze 6 „Orędownika Samorządu“ z bieżącego roku, a zwołujący

Roczne Walne Zebranie Związku Gmin Woj. Śl.

niniejszem zapraszamy P. T. Magistrat — Urząd Gminny do udziału w Walnem Zebraniu przez upoważnionego zastępcę.

Porządek obrad Walnego Zebrania ogłoszony został w „Orędowniku Samorządu“ w nr. 6, a niniejszem donosimy, że Walne Zebranie odbędzie się

w Katowicach, w ratuszu w poniedziałek, dnia 20. kwietnia 1931 r. o godz 11-tej

Z ogłoszonego porządku obrad odpada punkt 3 (referaty).

Delegatami są pp. Burmistrzowie i Naczelnicy Gmin lub ich prawomocni zastępcy. Ilość delegatów przepisuje § 6 statutu Związku Gmin.

Przy wejściu na salę oddać prosimy przesłany pocztą i należyście wypełniony formularz.

Zarząd Związku Gmin Woj. Śląskiego

Kuhnert
syndyk

Dr. Kocur
prezydent miasta i przewodniczący.

Szyldy emaljowane i pieczętki kauczukowe i metalowe
dostarcza po korzystnych cenach

Fabryka Stempli i Zakład Rytowniczy

E. FRANITZA i Ska.

KATOWICE, ulica Poczta 10. Telefon Nr 11-89.

Roczne sprawozdanie z działalności Związku Gmin Województwa Śląskiego za rok 1930-31

Początek roku sprawozdawczego zaznaczył się w działalności gmin naszych przygotowawczymi pracami do wyborów do

Sejmu Śląskiego,

które, jak wiadomo, odbyły się w dniu 11 maja 1930 r. W licznych gminach w roku sprawozdawczym odbyły się lokalne

wybory do władz komunalnych,

a po rozwiązaniu Sejmu Śląskiego, Sejmu Rzeczypospolitej i Senatu, gminy nasze przygotować musiały na listopad ubr.

wybory do Sejmu Rzpltej i Senatu oraz Sejmu Śl.

Prace te, wymagające od gmin naszych znacznej sprawności administracyjnej a nakładające na nie ciężary finansowe, wykonane zostały zadowalniająco, czego najlepszym dowodem brak uzasadnionych protestów wyborczych.

Odzwierciedlając wyraz potrzeb i żądań naszych gmin, Związek Gmin Woj. Śl. w roku sprawozdawczym pracował czy to w przedmiocie zaspokojenia bieżących potrzeb gmin naszych, czy to w kierunku usprawnienia administracji gminnej, spełnienia zadań samorządu terytorjalnego, czy wreszcie związanych z potrzebami życiowymi, tak pod względem gospodarczym, jakoteż kulturalnym i społecznym. Praca ta Związku Gmin Woj. Śl. dokonywana została przez Zarząd Związku, przez poszczególne komisje, przez Koła Powiatowe i wreszcie przez biuro Związku.

O dokonywanych w tych instancjach pracach, informował członków organ Związku „Orędownik Samorządu“, oraz okólniki, wysyłane przez biuro Związku.

Zarząd Związku Gmin Woj. Śl. odbył w roku sprawozdawczym 7 plenarnych posiedzeń. Na pierwszych dwóch przewodniczył p. prezydent Spaltenstein, jako ówczesny przewodniczący zarządu, a na następnych pięciu i 5 dalszych komisji p. prezydent dr. Kocur, wybrany przewodniczącym zarządu w dniu 20 czerwca 1930 r.

Na posiedzeniach tych zarząd Związku przygotował sprawę na zeszłoroczne walne zebranie, omawiał kilkakrotnie

sprawy szkolnictwa powszechnego, do- kształcającego, zawodowego i średniego,

a wyłaniając specjalną komisję dla spraw szkolnych pod przewodnictwem p. prezydenta Spaltensteina, przygotował sprawę i wniósł do Sejmu w lutym br. nowelę do ustawy z dnia 19. X. 1927 r. (Dz. U. Śl. Nr. 22 poz. 40)

w przedmiocie stosunków służbowych na- uczycieli w Woj. Śl.

oraz ma w opracowaniu projekt ustawy

o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

Komisja ta odbyła dwa posiedzenia.

Dalej na kilku posiedzeniach omawiał zarząd **potrzebę uregulowania finansów komunalnych**, a ustaliwszy ogólne zasady dla prac dalszych, wyłonił z łona swego

komisję dla spraw finansowych i podatkowych,

która pod przewodnictwem p. prezydenta dr. Kocura odbyła w roku sprawozdawczym 5 posiedzeń. Wynikiem prac komisji, omawianych już na posiedzeniach plenarnych zarządu, jest gotowy projekt do dalszej nowelizacji ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, jakoteż projekt **ramowej ustawy o daninach komunalnych.**

Tak bowiem zarząd, jakoteż komisja a nie na ostatku wszystkie koła powiatowe wypowiedziały się jednomyślnie za dalszą nowelizacją ustawy o tymcz. uregulowaniu finansów kom., przy równoczesnych staraniach o gruntowną zmianę przez Sejm Rzeczypospolitej

ustaw o państwowych podatkach.

Dopiero bowiem po reformie państwowych ustaw o państwowych podatkach, będzie można ostatecznie przystąpić do wydania ostatecznej ustawy o daninach komunalnych, jako ściśle związanej z podatkowymi ustawami państwowymi i opartej na tychże.

Uzyskawszy w roku ubiegłym wydrukowany w „Orędowniku Samorządu

projekt ustawy o pow. związkach komunalnych,

zarząd Związku przestudjował projekt ten, a dalsze opracowanie uwag Związku Gmin zlecił specjalnej komisji. Komisja ta na 3 posiedzeniach wywiązała się ze swego zadania, a przedłożywszy wynik swych prac zarządowi Związku Gmin, uzyskała aprobatę tychże przez zarząd, poczem polecono syndykowi Związku omówienie projektu tegoż, jakoteż projektu nowelizacji ustawy o tymcz. uregulowaniu finansów kom. i ustaw szkolnych na posiedzeniach poszczególnych kół powiatowych. Zaznaczyć należy, że wszystkie koła powiatowe oświadczyły się jednomyślnie za poprawkami do ustawy, uchwalonemi przez komisję wzgl. przez zarząd, wobec czego wniesiono odpowiedni memoriał do Sejmu Śl. na dniu 3 marca br.

Wykonując przepis § 21 statutu Związku Gmin, przystąpił zarząd w roku sprawozdawczym do tworzenia

Kół Powiatowych Związku Gmin Woj. Śl.

W następstwie tego odbyło się w roku sprawozdawczym 17 posiedzeń tychże kół, na których po utworzeniu koła i ukonstytuowaniu się wydziału koła (za wyjątkiem pow. cieszyńskiego), omawiano sprawę wyżej naprowadzone oraz sprawy lokalne gmin danego powiatu.

Obrady prowadzone na posiedzeniach tychże kół, wykazały wysoki poziom, głębokie przejęcie się sprawami samorządu terytorjalnego, wiele bolączek, pochodzących albo to z niewłaściwego ustosunkowa-

nia się pewnych czynników do zarządów gmin, albo mających źródło swe w niewłaściwej interpretacji ustaw i rozporządzeń, a wreszcie udowodniły pilną potrzebę odbywania powiatowych posiedzeń kół. Koła powiatowe niewątpliwie przyczynią się do ożywienia działalności całego Związku i pogłębienia znajomości przepisów ustaw i rozporządzeń.

Po ukazaniu się rozporządzenia

o meldunkach i księgach ludności,

zarząd Związku zwrócił się z dwoma memorjałami do Sl. Urzędu Wojewódzkiego w tej sprawie, podnosząc przede wszystkim potrzebę wskazania źródeł pokrycia kosztów, nowo nałożonych na gminy cyi. rozporządzeniem.

Mając stale na względzie zachowanie i utrwalenie finansowej sprawności gmin naszych, zarząd Związku zabiegał u właściwych instancyj o

dogodne długoterminowe kredyty

dla gmin naszych z lokalnych zasobów naszych instytucyj ubezpieczeniowych. Niestety zabiegi te nie wydały pożądanego i potrzebnego rezultatu. Nie zrażając się chwilowem niepowodzeniem, Związek nasz nadal ma na oku tę sprawę, a po zebraniu danych z rozpisanej w lutym br. ankiety, przystąpi do starań

o uzyskanie długoterminowej pożyczki konwersyjnej i inwestycyjnej dla gmin naszych,

przyczem kwestja, kto i gdzie tę pożyczkę ma zaciągnąć, jest narazie otwartą.

Prace Związku obejmowały także sprawy

pracowników komunalnych,

a mianowicie zarząd Związku wydawał opinie w przedmiocie projektu statutów dotyczące uregulowania stosunków służbowych i uposażeniowych, emerytalnych, zaopatrzenia pozostałych i stosunków prawnych.

Biuro Związku pod kierownictwem syndyka udzieliło porad prawnych: piśmiennych Magistrom 84, Urzędom Gminnym 277, telefonicznych 164 i ustnych 186 — razem porad prawnych 811.

Oprócz tego opracowano w biurze dla poszczególnych gmin 103 różnych spraw.

Okólników wysłano z biura 3330, a zaproszeń 1486.

Prócz tego wysłało biuro czy to memorjałów, czy podań, czy wreszcie opinij do następujących władz i instytucyj: Ministerstwo Skarbu 4, Ministerstwo Robót Publicznych 2, Ministerstwo Przemysłu i Handlu 2, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej 1, Sejm Śl. 5, Sl. Rada Wojewódzka 4, Sl. Urząd Wojewódzki 6, poszczególne Wydziały i Urzędy Skarbowe 26, Wydziały Powiatowe 8, Związek Miast Polskich 7, Bank Gospodarstwa Krajowego 1, inne instytucje i organizacje 15.

W działalności swej Związek nasz, trzymając się zasady „fortiter in re, suaviter in modo”, zawsze zabiegał tak w roku sprawozdawczym, jak poprzednio, o harmonijną współpracę z władzami nadzorcami samorządu terytorjalnego i stwierdzić wypada, że na ogół praca ta szła po tej wytycznej.

Związek nasz spotkał się u prasy naszej także w każdym wypadku z należytem poparciem i zrozumieniem potrzeb życia naszych samorządów, co z uznaniem dla prasy naszej podkreślić należy.

Sprawozdanie kasowe **Związku Gmin Wojew. Śląskiego za czas od** **1. kwietnia 1930 r. do 31. marca 1931 r.**

A. Dochód:

1. Zapas z roku 1929/30	1.882,62 zł.
2. Zaległe składki	27,50 "
3. Składki za rok 1930/31	36.190,77 "
4. " " 1931/32	36,00 "
5. Odsetki	369,82 "
6. Resztki podatku poniżej 1 zł.	786,43 "
7. Sumy przechodnie	628,15 "
8. Zaliczki	6.574,68 "
Razem:	46.495,97 "

B. Rozchód:

1. Wydatki osobowe	27.796,55 zł.
2. Skł. do kasy chorych i Zakł. Ubezp.	717,30 "
3. Dzienniki, książki pp.	321,19 "
4. Portorjum	963,90 "
5. Przybory pisemne	339,45 "
6. Koszta manipulacyjne i ogłoszenia	27,65 "
7. Podróże i djety	1.463,90 "
8. Opłata za zużycie światła, wody pp.	82,07 "
9. Na zakup inwentarza biurowego	11,25 "
10. Opłata telefonu	953,23 "
11. Nieprzewidziane	260,59 "
12. Sumy przechodnie	628,15 "
13. Zaliczki	6.574,68 "
Razem:	40.139,91 zł.

Zestawienie:

Ogólny dochód:	46.495,97 zł.
Ogólny rozchód:	40.139,91 zł.
Pozostaje zapas:	6.356,06 zł.

Zaległości:

A. Z składkami członkowskimi zalega za rok 1928/29 1 gmina w wysokości	378,00 zł.
B. Za rok 1929/30 3 gminy w wysokości	72,00 "
C. Za rok 1930/31 11 gmin w wysokości	324,00 "
Razem:	774,00 zł.

Związek Gmin Województwa Śląskiego liczył na początku roku sprawozdawczego

311 członków i to

13 miast

22 gmin o charakterze miejskim (wszystkie)

276 gmin o charakterze wiejskim.

W ciągu roku sprawozdawczego ubyło

6 członków przez wystąpienie

11 przez wykreślenie z powodu niezapłacenia składek za 3 lata i

2 przez połączenie gmin

Razem 19

Natomiast przybyło: przez zgłoszenie wstąpienia do Zw. Gmin 15 tak, że Zw. Gmin na końcu roku sprawozdawczego liczył 307 członków i to:

1. 14 miast
2. 21 gmin powiatu katowickiego (wszystkie)
3. 16 gmin pow. świętochłowickiego (wszystkie)
4. 80 gmin pow. pszczyńskiego
5. 85 gmin pow. rybnickiego
6. 18 gmin pow. tarnogórskiego
7. 32 gmin pow. lublinieckiego
8. 22 gmin pow. bielskiego
9. 19 gmin powiatu cieszyńskiego

307 gmin razem.

(—) **Bieniosek**, skarbnik.

Roździeń-Szopienice, dnia 1. kwietnia 1931 r.

Odpis.

Roździeń-Szopienice, dnia 11. kwietnia 1931 r.

Komisja rewizyjna w składzie:

1. Radcy Miejskiego Grzesia z Król-Huty,
 2. Naczelnika gminy Polaka z Świętochłowic,
 3. Naczelnika gminy Broła z Welnowca,
- zrewidowała w dniu dzisiejszym księgi kasowe i księgi pomocnicze Związku Gmin Woj. Sl. u Skarbnika p. Naczelnika gminy Bienioska.

Rewizja dała wyniki następujące:

A) Gotówka składa się:

a) z książki wkładowej 8026 Pow. Kasy Oszczędn. w Katowicach na kwotę	1.500,— zł.
b) z książki wkładowej Nr. 8264 w tej samej Kasie na kwotę	102,78 "
c) z konta w P.K.O. Katowice	1.114,89 "
d) z gotówki w kasie podręcznej skarbnika czyli stan dzisiejszy	168,47 "
razem:	<u>2.886,14 zł.</u>

B) Całoroczne dochody wynoszą według księgi kasowej dochodowej 46.495,97 zł.

C) Całoroczne rozchody 40.139,91 zł.
tak że zapas w dniu 1. kwietnia br., przechodzący na rok 1931/32 wynosi 6.356,06 zł.

D) Rozchody od 1. kwietnia br. do dnia dzisiejszego wynoszą:

Odliczywszy tę kwotę od salda na rok 1931/32 czyli	6.356,06
—	<u>3.772,58</u>
pozostaje	2.583,48

E) Dochody od 1. kwietnia do dnia dzisiejszego wynoszą 302,66
Pozostałość kasowa w dniu dzisiejszym wynosi: 2.886,14

Księgowania znaleźliśmy zgodne z alegatami kasowymi. Wydatki obracały się w ramach ustalonego przez Zarząd Związku Budżetu, przekroczeń nie było.

K o m i s j a r e w i z y j n a.
podp. Grześ, Polak, Broł.

Z posiedzenia Zarządu Związku Gmin Woj. Sl.

Pod obecność pp. Bienioszka, Figny, Góry, Maciejczyka, Mrozka, Rudzkiego, Spaltensteina i Wiczorka — przy uniewinnieniu swej nieobecności przez p. Ziętka, zagaił w dniu 9. kwietnia 1931 r. posiedzenie Zarządu Związku Gmin przewodniczący, p. prezydent Dr. Kocur, poczem odczytał protokół z ostatniego posiedzenia syndyk Związku. Protokół przyjęto bez zmian.

W myśl porządku obrad przedstawił następnie skarbnik p. Bienioszek preliminarz budżetu Związku na rok 1931/32. Ustalono kwotę dochodów na 39.100,— zł., zaś rozchodów w pozycjach personalnych na zł. 32.355,76, a rzeczowych na kwotę zł. 6.744,24 — razem w rozchodach na zł. 39.100,—

Na wniosek p. skarbnika uchwalono:

1. pozostawić przy obliczeniu składek stawki zeszłoroczne,

2. pokryć przekroczoną kwotę na opłatę telefoniczną w kwocie zł. 153,23 z oszczędności budżetowych,
3. pokryć przekroczoną kwotę na gratyfikację gwiazdkową w wysokości zł. 500,— z oszczędności personalnych budżetu.
4. uznać za bezsporny i uregulowany rachunek Magistratu m. Katowic za dostawę materiałów piśmiennych w wysokości zł. 1.641,73,
5. umorzyć zaległe składki: dla miasta Bielska 72 zł., dla Kozaków 13,50 zł., dla Wisły 18 zł., dla Istebnej 72 zł.

Polecono syndykowi zamontować gminę Łągiewniki o zapłacenie zaległych składek w wysokości 378 zł.

Na wniosek p. Rudzkiego uchwalono w bieżącym roku przystąpić do skompletowania archiwum i biblioteki Związku Gmin.

Na wniosek p. prez. Spaltensteina postanowiono zrezygnować z wygłoszenia referatów na walnym zebraniu, a ograniczyć się do wniesienia rezolucyj. Odpis tychże rozesłał się przed walnym zebraniem do wszystkich gmin. Pod przew. p. prez. dr. Kocura, a później p. prez. Spaltensteina omówiono rezolucję, zredagowaną których polecono syndykowi Związku. Na walnym zebraniu rezolucję uzasadniać będą pp. Spaltenstein i Rudzki.

Po blisko 3-godzinnych obradach, zamknął posiedzenie w zast. p. dr. Kocura p. prez. Spaltenstein.

Preliminarz budżetowy na rok 1931-32

(uchwalony na posiedzeniu Zarządu w dniu 9. 4. 31).

1. Odsetki	zł. 300.—
2. Przewidziane składki członkowskie	" 38.000.—
3. Resztki poniżej 1 zł. od podatku dochodowego	" 630.—
4. Różne inne dochody	" 150.—
<u>Sa: dochodów: zł. 39.100.—</u>	

B. Rozchody

1. Rozchody osobowe	zł. 26.405.76
2. Składki do Kasy Chorych i ubezpieczenia	" 3.000.—
3. Inne personalne nieprzewidziane wydatki	" 1.350.—
4. Podróże i diety	" 1.600.—
<u>Sa: rozchodów osobowych zł. 32.355.76</u>	

Rozchody rzeczowe

5. Dzienniki, książki, ustawy itp.	zł. 600.—
6. Przybory piśmienne	" 600.—
7. Portorjum	" 1.200.—
8. Opłata telefonu	" 1.100.—
9. Opłata za zużycie światła elektr., wodę, oraz opał.	" 600.—
10. Koszta manipulacyjne i ogłoszenia	" 100.—
11. Wydatki na oświatę	" 1.200.—
12. Zakup inwentarza biurowego i różne inne wydatki	" 1.344.24

Sa: rozchodów rzeczowych zł. 6.744.24

Sa: rozchodów osobowych zł. 32.355.76

Sa: ogólnych rozchodów zł. 39.100.—

(—) Bienioszek,
skarbnik.

(—) Dr. Kocur,
przewodniczący.

Projekt

Ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

(Dokończenie)

f) właściwy inspektor szkolny, jako przedstawiciel władzy szkolnej.

Magistrat (zarząd gminy) może delegować na posiedzenia deputacji szkolnej lekarza miejscowego wzgl. szkolnego i innych urzędników gminnych z głosem doradczym.

II. Członków Magistratu, a z ich liczby przewodniczącego mianuje burmistrz, który ma prawo wejść każdego czasu osobiście w skład deputacji szkolnej i objąć przewodnictwo z pełnym prawem głosowania.

Członków z rady miejskiej wybiera ona sama. Osoby znajdujące się na wychowaniu i szkolnictwie wybierają należący do deputacji szkolnej członkowie Magistratu i Rady Miejskiej.

III. Czas urzędowania członków deputacji szkolnej wyszczególnionych pod a) do c) trwa tak długo jak rady miejskiej (gminnej) w czasie której urzędowania zostali wybrani wzgl. mianowani. Ustępująca deputacja szkolna pełni swoje obowiązki aż do utworzenia nowej.

Odnosnie do obowiązku przyjęcia wyboru mają zastosowanie przepisy ustawowe dotyczące przyjmowania niepłatnych urzędów gminnych.

IV. Członek deputacji szkolnej, który narusza obowiązki ciążące na nim jako takim, albo który przez swoje zachowanie podczas swoich czynności jako członek deputacji szkolnej albo poza nią, okazuje się albo okazał się niegodnym szacunku, poważania lub zaufania, którego wymaga przynależność do deputacji szkolnej, może być na zarządzenie władzy szkolnej wykluczony z deputacji szkolnej, jeżeli należy do osób wyszczególnionych w ustępie I. pod b) i c). Przeciwnie temu zarządzeniu przysługuje członkowi w ciągu 2 tygodni prawo wniesienia skargi w drodze postępowania sporno-administracyjnego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Art. 26.

Uchwały deputacji szkolnej zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Do ważności uchwał potrzebna jest obecność co najmniej połowy członków. W razie braku kompletu zwołuje się powtórne posiedzenie, na którym uchwały zapadają bez względu na liczby obecnych na posiedzeniu członków. W zaproszeniach należy jednak zwrócić na to uwagę.

W obradach i głosowaniu nad sprawami, w których pojedynczy członkowie są osobiście interesowani, nie mogą oni brać udziału.

Dalsze postanowienia co do sposobu urzędowania deputacji szkolnej ujęte będą w regulaminie uchwalonym przez Magistrat (zarząd gminy). W regulaminie tym należy ustalić skład deputacji szkolnej miejscowej w myśl art. 25 ustęp I. Liczba członków w myśl art. 25 od a) do c) może być ustalona inaczej. Jeżeli liczba członków wymienionych pod c) wynosi więcej niż 4, to między nimi muszą być co najmniej dwaj kierownicy lub nauczyciele miejscowych szkół powszechnych.

Regulamin podlega zatwierdzeniu nadzorczej władzy szkolnej.

Art. 27.

Do kompetencji deputacji szkolnej należy w szczególności:

- uchwały w sprawie przyjmowania wzgl. przekazywania dzieci gościnnych (ust. 2 art. 4)
- podział na obwody szkolne (art. 17)
- opieka i nadzór nad należytem pomieszczeniem szkół, oraz zaspokojeniem potrzeb szkoły
- nadzór nad utrzymaniem należytego porządku i czystości w szkole jak wogóle nad higieną szkolną
- sprawy przekazane do załatwienia na podstawie innych ustaw.

Deputacja szkolna winna być wysłuchana w sprawach należących do kompetencji organów gminy a w szczególności:

- przy ustaleniu budżetu szkolnego
- przy budowie nowych szkół
- przy zakładaniu, zwijaniu i przekształcaniu szkół powszechnych (art. 21),
- przy odstąpieniu majątku szkolnego na inne cele (art. 15)
- przy ustaleniu opłat w myśl art. 4 i 5.

W celu wykonania swoich obowiązków deputacja szkolna może delegować swoich członków celem zwiedzenia szkół należących do związku szkolnego. Zwiedzanie szkoły w czasie nauki może nastąpić tylko w towarzystwie kierownika szkoły wzgl. jego zastępcy.

B) Gminy wiejskie.

Art. 28.

W gminach wiejskich tworzących własny związek szkolny, czynności określone w art. 23 spełniają ich organy właściwe na podstawie ordynacji dla gmin wiejskich.

Art. 29.

Dla załatwienia należących do gminy wiejskiej spraw szkolnych, z wyjątkiem określonych w art. 28, ustanawia się Radę Opiekuńczą dla szkół powszechnych.

Rada Opiekuńcza ma zarazem troszczyć się o zewnętrzny porządek w sprawach szkolnych i dbać o łączność między szkołą a domem rodzicielskim.

W skład rady opiekuńczej wchodzi:

- naczelnicy gminy
- kierownik wzgl. nauczyciel miejscowej szkoły powszechnej wyznaczony przez władzę szkolną
- najstarszy rangą lub latami służby proboszcz katolickiego i ewangelickiego kościoła.

Za zgodą względnie na żądanie zwierzchniej władzy kościelnej może wejść do rady opiekuńczej inny duchowny.

O ile do szkół należących do związku szkolnego uczęszczają dzieci jednego i tego samego wyznania, wchodzi do rady opiekuńczej jedynie tylko duchowny tego samego wyznania.

Co do wstąpienia rabina mają odpowiednie zastosowanie przepisy wydane dla deputacji szkolnej.

- 2 do 6 mieszkańców gminy, wybranych przez radę gminną. Liczbę członków ustala uchwała rady gminnej, która podlega zatwierdzeniu władzy szkolnej.

- e) właściwy inspektor szkolny względnie wyznaczony przez niego zastępca, jako przedstawiciel władzy szkolnej.

Przewodniczącego z pośród członków rady opiekuńczej mianuje władza szkolna.

Co do czasu urzędowania rady opiekuńczej oraz obowiązku przyjęcia wyboru jak i wykluczenia członków mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustępu III i IV artykułu 25 z tą różnicą, że skargę w postępowaniu sporno-administracyjnym wnosić należy do Wydziału Powiatowego. Tak samo co do uchwał i urzędowania rady opiekuńczej mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 26.

Art. 30.

W gminach wiejskich mających ponad 10000 mieszkańców może, na mocy uchwał organów gminnych, być utworzona deputacja szkolna, co do której składu i właściwości mają odpowiednie zastosowanie artykuły 25 do 27. W ten sam sposób mogą być tworzone deputacje szkolne w gminach wiejskich mających więcej jak 3000 mieszkańców, jednak tylko za zgodą nadzorczej władzy szkolnej.

C) Zbiorowe związki szkolne.

Art. 31.

Zarząd spraw określonych w art. 23 i 24 oraz 27 sprawuje w zbiorowych związkach szkolnych zarząd szkolny i przewodniczący związku. Ostatni jest władzą wykonawczą.

Art. 32.

Zarząd szkolny składa się z przedstawicieli gmin należących do zbiorowego związku szkolnego. Każda gmina musi być zastąpiona najmniej przez jednego delegata. Ogólna liczba delegatów musi wynosić co najmniej trzech.

Stosunek, w jakim należące do związku szkolnego gminy mają być zastąpione w zarządzie szkolnym, jak i przysługujące delegatom prawo głosowania, określa się na lat trzy według wysokości udziału danej gminy w ponoszeniu kosztów związku (art. 11). Według tych zasad, liczbę przedstawicieli gmin oraz prawo głosowania, w braku porozumienia ustala na lat trzy Wydział Powiatowy a jeżeli gminy należą do różnych powiatów Rada Wojewódzka. Jeżeli w międzyczasie dane dla ustalenia liczby przedstawicieli i prawa głosowania zmieniają się znacznie, należy na wniosek jednego z interesowanych ustalić na nowo liczbę przedstawicieli gmin i prawo głosowania przed upływem lat trzech, według powyższych zasad.

Zastępstwo gminy w związku szkolnym sprawuje naczelnik gminy wzgl. jego zastępca lub inni delegaci, wybrani przez radę gminną (zgromadzenie gminne). Delegatami mogą być tylko osoby posiadające prawo wybieralności do rady gminnej.

Na wniosek jednego z zainteresowanych, liczba przedstawicieli gmin wzgl. prawo głosowania może być w inny sposób ustalone przez Wydział Powiatowy wzgl. o ile chodzi o gminy należące do różnych powiatów przez Radę Wojewódzką. W razie dojścia do porozumienia, co do tego, wszystkich zainteresowanych, uchwała Wydziału Powiatowego (rady Wojewódzkiej) jest zbyteczna. W każdym jednak wypadku zmiana taka podlega zatwierdzeniu nadzorczej władzy szkolnej.

Co do wejścia duchownych, rabina i nauczycieli oraz inspektora szkolnego do zarządu szkol-

nego mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 29 punktu b), c) oraz e).

Co do obowiązku przyjęcia wyboru jak i wykluczenia członków mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustępu III i IV art. 25 z tą różnicą, że skarga w postępowaniu sporno-administracyjnym może być wniesiona do Wydziału Powiatowego.

Art. 33.

Przewodniczącego związku jak i jego zastępcę mianuje władza szkolna z pośród członków zarządu szkolnego. Jeżeli w zarządzie szkolnym nie ma odpowiedniej osoby, to władza szkolna powierza komisarzycznie agendy przewodniczącego albo jego zastępcy, innej osobie. Komisarzyczny przewodniczący nie ma prawo głosowania w sprawach określonych w art. 23.

Art. 34.

Wybór wzgl. nominacja następuje na przeciąg lat czterech, o ile jednak przedstawiciel gminy, wchodzący do zarządu szkolnego z ramienia zarządu wzgl. rady gminnej, traci swój urząd, może być członkiem zarządu szkolnego tylko do czasu wyboru następcy.

Przewodniczący związku oraz zastępca składają przed objęciem urzędu, przysięgę służbową przed starostą wzgl. jego zastępcą.

Mianowany przewodniczący związku ma prawo domagać się zwrotu swoich gotówkowych wydatków, oraz odszkodowania stojącego w odpowiednim stosunku do jego czynności urzędowych w związku szkolnym. Wydatki te pokrywa związek szkolny.

Wysokość wydatków gotówkowych oraz odszkodowania ustala na wniosek interesowanych Wydział Powiatowy względnie o ile gminy wchodzące do związku należą do różnych powiatów, Rada Wojewódzka.

Co do wykroczeń służbowych przewodniczącego i innych urzędników zbiorowego związku szkolnego mają zastosowanie przepisy dotyczące wykroczeń służbowych naczelnika gminy, burmistrza itd.

Art. 35.

Przewodniczący związku przygotowuje uchwały zarządu szkolnego, zwołuje zarząd, przewodniczy na posiedzeniach i wykonuje uchwały.

Uchwały zapadają większością głosów przy obecności przynajmniej trzech członków. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Jeżeli z braku kompletu posiedzenie nie przyszło do skutku, zwołuje przewodniczący powtórnie posiedzenie, na którym uchwały zapadają bez względu na liczbę obecnych na posiedzeniu członków. W zaproszeniach na powtórne posiedzenie należy jednak zwrócić uwagę. W obradach i głosowaniu nad sprawami, w których pojedynczy członkowie są osobiście interesowani, nie mogą oni brać udziału. Członkowie podani w art. 32 ustęp 5 nie mają prawa głosowania w sprawach określonych w art. 23.

Uchwały zarządu szkolnego, które przekraczają jego kompetencje albo naruszają ustawy, dobro publiczne lub interesy związku, winien przewodniczący związku na polecenie władzy szkolnej zawiesić. Przeciwnie zawieszeniu przysługuje zarządowi szkolnemu w przeciągu 2 tygodni prawo wniesienia skargi w drodze postępowania sporno-administracyjnego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Przewodniczący zastępuje związek na zewnątrz. Dokumenty, które stanowią zobowiązanie związku, podpisuje przewodniczący wzgl. jego zastępca i jeden z członków zarządu.

Art. 36.

Przewodniczący winien w myśl ustaw i uchwał Związku, a w szczególności w myśl art. 4, 5, 11 i 12 niniejszej ustawy, ściągać należności związku od gmin i osób trzecich obowiązanych na podstawie prawa publicznego do świadczeń na rzecz związku.

Przeciwko nałożeniu świadczeń, przysługuje interesowanemu prawo wniesienia sprzeciwu w ciągu 4 tygodni, o ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej. Sprzeciw taki rozstrzyga przewodniczący.

Przeciwko orzeczeniu przysługuje interesowanemu w ciągu 2 tygodni prawo wniesienia skargi w drodze postępowania sporno-administracyjnego w I instancji do Wydziału Powiatowego, a o ile do związku należą gminy różnych powiatów do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Zażalenia i sprzeciwy przysługujące interesowanemu na podstawie niniejszego wzgl. innych artykułów niniejszej ustawy, nie mają mocy wstrzymującej.

Art. 37.

Władzą nadzorczą związku jest władza sprawująca nadzór nad gminami, a o ile chodzi o związki do których wchodzi gminy różnych powiatów, władza wojewódzka sprawująca nadzór nad samorządami.

D) Nominacja nauczycieli.

Art. 38.

Kierowników szkół i nauczycieli mianuje władza szkolna zgodnie z przepisami odnoszących ustaw.

Art. 39.

Ze względu na to, że kierownicy szkół wykonują nadzór nad majątkiem szkolnym w podległych im szkołach, nominacja kierowników szkół (również w drodze przesiedlenia) odbywa się przy współudziale związku szkolnego. Współudział polega na tym, że władza szkolna przesyła podania wszystkich kompetentów na opróżnione stanowisko kierownika szkoły do zarządu gminnego wzgl. Magistratu (związku szkolnego) lub zarządu szkolnego w zbiorowych związkach szkolnych, który w ciągu 3 tygodni, po wysłuchaniu deputacji szkolnej, rady opiekuńczej zarządu szkolnego, przedstawia władzy szkolnej 3 kandydatów, z pośród których władza szkolna mianuje kierownika szkoły. Władzę szkolnej przysługuje prawo sprzeciwu tylko co do kwalifikacji kandydatów. W tym wypadku władza szkolna zwraca propozycje zarządowi gminy (Magistratowi) zarządowi szkolnemu do uzupełnienia w ciągu 2 tygodni. W razie braku porozumienia rozstrzyga Rada Wojewódzka ostatecznie.

Kierownicy szkół w sprawach dotyczących administracji majątku szkolnego winni stosować się do zarządzeń Magistratu, zarządu gminnego wzgl. szkolnego (związku szkolnego).

Art. 40.

O każdej nominacji nauczycieli oraz o przesiedleniu nauczyciela z jednego związku do drugiego wzgl. z jednej szkoły do drugiej w obrębie związku, władza szkolna winna zawiadomić dany związek szkolny. W zawiadomieniu władza szkolna

podaje imię i nazwisko nauczyciela, datę i miejsce urodzenia, jego wyznanie, narodowość, charakter służbowy, stan rodzinny, datę nominacji wzgl. przesiedlenia, oraz do której szkoły został mianowany wzgl. przesiedlony.

O ile przy nominacji wzgl. przesiedleniu nauczycieli władza szkolna nie stosowała się do przepisów art. 20 niniejszej ustawy przysługuje związkowi szkolnemu prawo wniesienia zażalenia do Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Rozdział V.

Postanowienia końcowe.

Art. 41.

Ustawa niniejsza nie narusza przepisów odnoszących się do szkół dla mniejszości językowej w szczególności przepisów konwencji genewskiej.

Art. 42.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Z tą chwilą tracą moc obowiązujące wszelkie przepisy sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy.

O upiększenie krajobrazu i podniesienie zdrowotności

Na dniu 27 marca br. odbyło się w sali Rady Miejskiej w Katowicach na zaproszenie Zarządu Związku Gmin Woj. Śl. posiedzenie przedstawicieli gmin w celu omówienia sprawy podniesienia stanu zdrowotności przy pomocy zalesiania, zadrzewiania, zakładania placów i zieleńców. Zebranie zagałę pod obecność przedstawicieli 36 gmin, syndyk Związku p. Kuhnert, poczem wybrano przewodniczącym zebrania p. burm. Tomanka z Orzegowa.

Na zebraniu referowali pp. dyr. Śl. Izby Rolniczej Stefan Panieński i syndyk Związku Gmin Stanisław Kuhnert, którzy jako inicjatorzy zaprojektowali 1. sprawę nadzoru nad wszelkimi ogrodami gminnymi tych gmin, które nie mają własnych ogrodów komunalnych, 2. sprawę zakładania nowych ogrodów i zieleńców, 3. sprawę zakładania ogrodów jordanowskich i placów sportowych, 4. sprawę tworzenia kolonii działkowych i ogrodnictwa przydomowego, 5. współdziałanie przy zadrzewianiu dróg publicznych i komunalnych, 6. sprawę ogrodów szkolnych i publicznych oraz 7. krzewienie zrozumienia i zamiłowania ogrodnictwa.

W imieniu Śl. Izby Rolniczej p. dyr. Panieński przyrzekł jaknajdalej idącą współpracę z zarządami gmin.

Posiedzenie to stanowi poważny etap w podniesieniu estetycznego wyglądu naszych gmin, co jednomyślnie podkreślili zebrani i najprawdopodobniej przyczyni się poważnie do podniesienia stanu zdrowotnego mieszkańców naszych gmin przemysłowych.

Pod koniec zebrania p. przewodniczący podziękował inicjatorom za podjęcie akcji a specjalnie w imieniu zebranych podkreślił życliwość Śl. Izby Rolniczej i jej dyrektora p. Panieńskiego, objawionej w przyrzeczeniu jaknajdalej idącej współpracy z zarządami gmin naszych.

Kronika

Koszęcin. Gmina Koszęcin w myśl okólnika Zarz. Zw. Gmin Woj. Śl. w Katowicach z dnia 10. X. 29 r. uchwaliła na posiedzeniu z dnia 28. II. 30. r. zrezygnować z udziałów miesięcznych poniżej 1-go złotego z podatku dochodowego od uposażeń służbowych.

Podając powyższe do wiadomości uprasza się o przekazanie resztek, zbiorowo co kwartał do dyspozycji Zarz. Zw. Gmin Woj. Śl. w Katowicach nr. P. K. O. 300 802 na cele oświatowe.

Koło Powiatowe Rybnik. W poniedziałek, dnia 30 marca 1931 r. odbyło się w Rybniku posiedzenie reprezentantów gmin pow. rybnickiego. Zebranie zajął i przewodniczył mu p. burmistrz Weber z Rybnika. Po uzupełnieniu porządku obrad, syndyk Związku p. Kuhnert referował o ustawie z dnia 3. II. 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym, która obowiązywać ma na terytorjum Województwa Śląskiego po nadaniu jej mocy obowiązującej przez Sejm Śląski. W trakcie dyskusji uchwalono jednogłośnie następującą rezolucję: Zebrani przedstawiciele miast i gmin powiatu rybnickiego zwracają się z prośbą do Śl. Rady Wojewódzkiej, aby przy oznaczaniu obwodu przemysłowego do ustawy o Śląskim Funduszu Drogowym uwzględniono następujące gminy: Rybnik, Żory, Wodzisław, Rudolów — Brzezia, Pszów, Krzyżkowice, Rzechów, Brzezie — Kornowaci, Kokoszyce, Jejkowice, Zebrzydowice, Strzybnica, Gaszowice, Lyski, Sumina, Nowa Wieś, Żytna, Radlin, Biertułtowy, Niedobczyce, Niewiadom, Chwałowice, Piece, Kozłowa Góra, Swierklany Górne i Dolne aż do Połomji, Knurów, Czerwionka, Jastrzębie Górne i Zdrój.

Po odczytaniu i omówieniu regulaminu dla kół powiatowych przyjęto regulamin ten jednogłośnie i postanowiono stworzyć Koło Powiatowe Związku Gmin Woj. Śl. na powiat Rybnicki. Na wniosek p. burm. Mrozka uchwalono w myśl art. 5 regulaminu stworzyć również sekcję gmin przemysłowych, składającą się z następujących gmin: Rybnik, Wodzisław, Żory, Biertułtowy, Chwałowice, Czerwionka, Jastrzębie Zdrój, Knurów, Niewiadom Górny, Niedobczyce, Pszów, Radlin i Rudolów. — Do Wydziału Koła Powiatowego wybrano następujących członków: przewodniczącym — p. Webera, burmistrza m. Rybnika, zast. przewodniczącego — p. Mrozka, naczelnika gminy Knurów, sekretarzem — p. Holy, naczelnika gminy Chwałowice, na ławników p. Wencła — naczelnika gminy Jejkowice i p. Witka — naczelnika gminy Gierałtowice. — Przewodniczącym sekcji gmin przemysłowych wybrano jednogłośnie p. Brandysa — naczelnika gminy Radlin.

Na wniosek p. burm. Mrozka postanowiono, aby gminy, które wykreślone zostały z listy członków Związku Gmin z powodu niepłacenia od dłuższego czasu składek członkowskich, wniosły wniosek na walne zebranie Związku o umorzenie im tychże składek.

Po stwierdzeniu obecnych, p. syndyk Kuhnert omówił szczegółowo projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych. W wyłonionej dyskusji nad referatem, zabrał głos m. in. p. Mrozek, wskazując na uprawianie etatyzmu przez państwo,

a także poruszając sprawę miast wydzielonych z powiatu. Zebrani przyjęli wszystkie zaproponowane przez Zarząd i komisję Związku Gmin poprawki do projektu. Aby zapewnić postulatowi gmin pomyślnie załatwienie, uchwalono jednomyślnie wystosować pod adresem Sejmu Śl. następującą rezolucję: „Zebrani przedstawiciele miast i gmin pow. Rybnickiego w zupełności popierają wnioski i poprawki wysunięte do projektu ustawy o powiatowych związkach komunalnych przez zarząd Związku a przedłożonych Sejmowi Śl. i zwracają się z gorącym apelem do posłów Sejmu Śl., ażeby propozycje zarządu Związku we wszystkim poparli.”

Przy sprawach bieżących porusza p. burm. Weber sprawę zamiaru osiedlenia się pewnej wielkiej firmy na terytorjum Woj. Śląskiego. Wysłano propozycję, by p. syndyk Kuhnert interwenjował w Wydziale Powiatowym w Rybniku w przedmiocie usadowienia się firmy w powiecie rybnickim. W związku z tem, zebrani przedstawiciele miast i gmin pow. rybnickiego wnoszą rezolucję następującej treści: „Uprasza się Wydział Powiatowy w Rybniku, ażeby zechciał poczynić kroki w sprawie osiedlenia się firmy... w powiecie rybnickim. Miasto Żory skłonne jest oddać teren pod budowę fabryki na dogodnych warunkach”. Rezolucję jednogłośnie uchwalono.

Po omówieniu kilku innych jeszcze spraw, solwował przewodniczący zebranie.

Potrzeby nawozowe jęczmienia browarnego.

Jęczmień browarny należy do tych roślin, za które nawet w obecnej chwili można otrzymać niezłą cenę, pod warunkiem, że produkt będzie pierwszorzędnej jakości, to znaczy będzie odpowiadał tym wszystkim wymaganiom, jakie stawiają browary. A więc przede wszystkim ziarno dojrzałe, dobrze wykształcone, o dużej zawartości mączki.

Uprawa jęczmienia browarnego wymaga dużej staranności i umiejętnego nawożenia. Jęczmień posiada korzenie słabo rozwinięte i potrzebuje by pokarm w glebie znajdował się w postaci łatwo rozpuszczalnej. Potas wywiera duży wpływ na rozwój jęczmienia, przy braku potasu w glebie nie tylko zmniejsza się plon jęczmienia, ale i pogarsza się jego jakość — ziarno staje się uboższem w mączkę, a bogatszem w białko, co dla browarów jest cechą niedobłą.

Natomiast nawożenie potasem, zwiększając plon jęczmienia, polepsza jednocześnie i jego gatunek.

Najodpowiedniejszym nawozem potasowym pod jęczmień jest kainit — łatwo rozpuszczalny, tani i skutecznie działający. Stosuje się go pod jęczmień w ilości 400 kg. na ha.

Formularze i księgi

wykonuje solidnie, terminowo i tanio

Drukarnia Siemianowicka
SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE
ulica Staszycy 17 — Telefon 8